

Черкаська М.І.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Колпаков В.К., д.ю.н., професор

КОНЦЕПЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ – ПРОГРАМА УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Державно-управлінська діяльність завжди була і є необхідною. Головне полягає з обов'язкових змін форм і методів цієї діяльності, що диктуються умовами суспільного розвитку. Потреби в таких змінах найбільш голосно заявляють про себе у кризові періоди, коли системи державного управління не можуть забезпечити ефективності управлінського впливу, не встигаючи адекватно реагувати на трансформацію соціально-економічних відносин. У близькому до цього стані перебуває нині система державного управління України. Однією з її слабких моментів є те, що вона еkleктично поєднала в собі, по-перше, інститути, які дісталися у спадок від радянської доби; по-друге, нові інститути, що вже сформувались у період становлення незалежності України. "Конфліктуючи" між собою, вони роблять управлінську систему внутрішньо суперечливою, незавершеною, громіздкою та важкодоступною. Таким чином, існуюча система державного управління у багатьох випадках стало гальмом у проведенні соціально-економічних і політичних реформ. Важливим інструментом подолання трансформаційної кризи в Україні є створення сучасної, ефективної системи державного управління. В свою чергу нова система державного управління має бути створена шляхом проведення адміністративної реформи. Зміст адміністративної реформи полягає, з одного боку, в комплексній перебудові існуючої в Україні системи державного управління всіма сферами суспільного життя. З другого, у розбудові деяких інститутів державного управління, яких Україна ще не створила як суверенна держава [1].

Метою адміністративної реформи є поетапне створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України як високо-розвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі та Європі. Її метою є також формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і за-

питів людей. Головним же пріоритетом її діяльності буде служіння народів, національним інтересам. Ця система державного управління буде підконтрольною народів, прозорою, побудованою на наукових принципах, ефективною. Витрати на утримання управлінського персоналу будуть адекватними фінансово-економічному становищу держави. У створенні нової правової бази державного управління важливе місце посідає законодавче регулювання управлінських відносин. Насамперед, це стосується встановлення і регламентації таких взаємовідносин у суспільстві, за яких кожній людині буде гарантовано реальне додержання і охорона належних їй прав і свобод у сфері виконавчої влади, а також ефективний захист у випадках їхнього порушення.

До пріоритетних завдань Концепція віднесла покращання регулювання позасудового захисту прав і свобод громадян, які порушуються органами виконавчої влади та їх посадовими особами. Передбачається, що право на такий захист повинно реалізовуватися шляхом подання адміністративної скарги до вищого у порядку підлеглості органу виконавчої влади (посадової особи) [2, с. 56].

Особлива увага звертається на процедурні питання розгляду скарг. Мається на увазі, що процедура такого розгляду повинна бути упорядкована в окремому Адміністративно-процедурному кодексі України. Оскільки найбільша кількість скарг громадян належить до сфер охорони здоров'я, соціального захисту, управління державним майном, охорони навколишнього середовища, податкової та митної служби тощо, доцільно в порядку державно-правового експерименту створити у системах органів виконавчої влади цих сфер спеціальні підрозділи щодо розгляду скарг громадян, які мають розглядати та вирішувати такі справи у порядку, наближеному до судового провадження (тобто так званої адміністративної "квазіюстиції").

Особливого значення Концепція надає створенню правової бази для повноцінного запровадження такої форми судового захисту прав і свобод громадян у сфері виконавчої влади, як адміністративна юстиція. Тому передбачене поетапне формування Вищого адміністративного суду України та апеляційних і місцевих адміністративних судів. Процедури розгляду справ у цих судах мають бути врегульовані окремим Адміністративно-процесуальним кодексом України.

Відзначається також актуальність законодавчого унормування порядку надання органами виконавчої влади державних (управлінських) послуг. Відповідні питання мають знайти своє закріплення у спеціаль-

ному кодифікованому Законі України "Про управлінські послуги громадянам". У ньому треба визначити повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо надання управлінських послуг громадянам у сфері публічної влади, обов'язки посадових осіб щодо етичного і професійного спілкування з громадянами [3, с.71].

Реформування організаційних структур виконавчої влади є найбільш складною проблемою адміністративної реформи в Україні. Діяльність держави, функціонування її управлінського апарату здійснюються через державну службу, що є особливим інститутом сучасної держави. Для здійснення адміністративної реформи, проведення моніторингу, розробки проектів запровадження окремих її складових, підготовки законодавчих і нормативно-правових актів та узагальнення міжнародного досвіду мають бути залучені на договірній основі провідні фахівці державного та приватного секторів економіки, наукові та науково-педагогічні кадри. Треба забезпечити підвищення кваліфікації цієї категорії фахівців щодо питань державного управління та адміністративної реформи в Україні. Щодо формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління, Концепція передбачає вжиття заходів з оптимізації видатків на державне управління за рахунок Державного бюджету, державних цільових позабюджетних фондів і місцевих бюджетів з урахуванням існуючого зарубіжного та вітчизняного досвіду. Планується докорінно змінити політику в галузі оплати праці, систему та умови оплати праці державних службовців і службовців в органах місцевого самоврядування з метою підвищення рівня їх матеріального забезпечення та створення умов для залучення до органів державної влади та місцевого самоврядування найбільш кваліфікованих фахівців [4, с.45].

Отже, наукове забезпечення адміністративної реформи, передбачене Концепцією, складається з проведення науково-теоретичних і прикладних досліджень з проблематики державного управління, адміністративного і муніципального права; видання фундаментальних, науково-довідкових, навчально-методичних та інших праць і матеріалів.

Література

1. Концепція адміністративної реформи в Україні: затверджена Указом Президентом України від 22 липня 1998 р.// Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 943
2. Адміністративна реформа – історія, очікування та перспективи / упоряд. В.П. Тимошук . – К.: Факт, 2002. – 100 с.

3. Адміністративна реформа для людини: наук.-практ. Нарис / заг. ред. І.Б.Коліушка. – К.: Факт, 2001. – 72 с.

4. Шумило-Топіола О. Адміністративна реформа в Україні – крок назустріч ЄС? / О.Шумило-Топіола // Дзеркало тижня. – 2010. – № 46. – С.3

УДК 342.511.5 (043.2)

Чернов В.С.,

студент,

Полтавський юридичний інститут,

Науковий керівник: Любченко О.О., асистент кафедри теорії права та конституційного права

ПНОІ НУ "ЮАУ імені Ярослава Мудрого", м. Полтава

ІНСТИТУТ КОНТРАСИГНУВАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Актуальність роботи полягає в тому, що вона передусім розкриває сутність інституту контрасигнації та досвід різних країн з цього приводу. Питання щодо юридичної природи контрасигнування тривалий час є предметом дослідження науковців. Зокрема, ще на початку ХХ ст. російський вчений Алексєєв О.С. зазначав, що "за панівним у сучасній літературі поглядом, скріплення міністрами актів глави держави має подвійне значення : по-перше, надає цим актам юридичну силу; по-друге, слугує обґрунтуванням відповідальності міністрів за ці акти перед судом і парламентом".

Контрасигнація як явище виникла у монархічних країнах, де у суверена був наявний суверенітет. Зокрема, Скакун О. Ф. визначає контрасигнування як правовий інститут, сутність якого полягає у тому, що особа, яка скріплює своїм ім'ям акт глави держави, бере на себе політичну та юридичну відповідальність за цей акт, а глава держави персональної відповідальності не несе. Наявність інституту контрасигнації, на її думку, свідчить про те, що президент має певну залежність від уряду, а останній – політичну відповідальність перед парламентом.

Як вважає Єрмолін В. П. – існування інституту контрасигнації підтверджує безпосередню участь глави держави за умов парламентарного правління у здійсненні виконавчої влади.

На думку дослідників, контрасигнування виконує такі функції: забезпечення гарантій проти зловживання повноваженнями з боку обох